Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	2Co/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8620200224
Dátum vydania rozhodnutia:	23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mariana Muránska
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2024:8620200224.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, zastúpená JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Námestie SNP 7, Stropkov, IČO: 35510722, proti žalovanej: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpenej: Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., so sídlom Vajnorská 21A, Bratislava – mestská časť Nové Mesto, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 10.10.2022 č.k. SK-1C/11/2020-133, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku I. o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 110,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti mení rozsudok tak, že žalobu o zaplatenie nemajetkovej ujmy v tejto časti zamieta.

Priznáva žalobkyni vo vzťahu k žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 2.500,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa sa domáhala proti žalovanej zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur. Uviedol, že právo na ochranu osobnosti za zásah do súkromného života žalobkyne pre porušenie ochrany jej osobných údajov súvisí so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami, založeným zmluvou o pripojení, pretože k porušeniu ochrany osobných údajov žalobkyne došlo v súvislosti so službami telekomunikačného operátora, ktoré žalovaná poskytovala žalobkyni na základe zmluvy o pripojení a v jej rámci. Preto považoval predmetný spor za spotrebiteľský. Keďže žalobkyňa má adresu trvalého pobytu v obvode Okresného súdu Bardejov (do 31.5.2023 Okresný súd Svidník), žalovanou uplatnenú námietku miestnej nepríslušnosti považoval za nedôvodnú, na túto neprihliadal a spor prejednal a rozhodol. Mal za zistené, že pri spracúvaní osobných údajov žalobkyne, ktoré boli odovzdané v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovanou, došlo k bezpečnostnému incidentu, ktorý bol predmetom administratívneho konania na Úrade na ochranu osobných údajov SR v Bratislave. Úrad rozhodnutím z 22.12.2017 uložil sprostredkovateľovi – obchodnému zástupcovi žalovanej za porušenie povinností súvisiacich s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a likvidáciou dokumentov pokutu v sume 5.000,- eur a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 13.3.2018. Súd prvej inštancie sa zaoberal otázkou pasívnej legitimácie strany žalovanej, keďže žalobkyňa označila za žalovanú spoločnosť Orange Slovensko, a.s., a to z dôvodu, že písomné materiály, na ktorých sa nachádzali osobné údaje

žalobkyne, a ktoré boli spracúvané v rozpore so Zákone o ochrane osobných údajov, boli vyhotovené v súvislosti s plnením zmluvy o pripojení medzi žalobkyňou a žalovanou. Súd prvej inštancie zdôraznil, že občianskoprávna zodpovednosť žalovanej za zásah do súkromia žalobkyne má objektívny charakter, ktorý vyplýva z § 11 Občianskeho zákonníka ako generálnej klauzuly ochrany osobností v súkromnom práve. Zamestnanec, prípadne iná použitá osoba, nezodpovedá osobne priamo postihnutej fyzickej osobe. Za nemajetkovú ujmu zodpovedá právnická alebo fyzická osoba, ktorá takúto osobu na svoju činnosť použila. Zdôraznil, že v administratívnom konaní zistený bezpečnostný incident tvorí skutkový základ protiprávneho konania, ktoré v rámci objektívnej občianskoprávnej zodpovednosti voči žalobkyni za zásah do jej súkromia dopadá na žalovanú. Po tom, čo súd prvej inštancie mal za preukázanú pasívnu legitimáciu žalovanej, zaoberal sa vecou samou. Uviedol, že osobné údaje sú vstupnou bránou do súkromia každého jedinca, preto právo na ich ochranu musí požívať vysoký stupeň právnej ochrany. Postupujúcou globalizáciou súčasnej informačnej spoločnosti a možnosťami, ktoré ponúkajú nové technológie a aplikácie, sa riziko, ktorým je vystavené súkromie každého jedinca, zvyšuje. Negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia je samotný vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä strata kontroly nad svojimi osobnými údajmi a ďalšie riziká s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohli čo i len viesť k ujme, či už majetkovej alebo nemajetkovej, a to najmä pokiaľ takáto spracovateľská operácia môže viesť napríklad ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, k strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo alebo čo i len mohlo mať negatívne dôsledky na veľký počet dotknutých osôb, vrátane žalobkyne. Súd prvej inštancie zistil, že medzi bezpečnostným incidentom ako protiprávnym konaním a vznikom ujmy v smere zásahu do súkromia žalobkyne, mal preukázané bezprostrednú príčinnú súvislosť. Žalobkyňa ako právny prostriedok ochrany za zásah do svojho súkromia požadovala náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Skutkový stav, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania, ponúka opis závažnosti ujmy aj okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva, pričom nad rámec súd konštatoval, že žalovaná ako významný podnik na telekomunikačnom trhu sa k bezpečnostnému incidentu týkajúceho sa stoviek jej zákazníkov postavila pomerne benevolentne, keď po prvom ospravedlnení sa listom, v ďalšom už popierala akúkoľvek svoju zodpovednosť za bezpečnostný incident a konanie svojho obchodného zástupcu ako priameho pôvodcu zásahu relativizovala. Súd prvej inštancie nezdieľal názor žalovanej, že osobné údaje žalobkyne boli do neuzamknutého skladu na papierový odklad umiestnené omylom, či nedopatrením. Stalo sa tak hrubou nedbanlivosťou osoby pracujúcej v prospech obchodných záujmov žalovanej. Dokumenty s osobnými údajmi boli naviac už od roku 2014 nedbalo uložené – založené tovarom v značkovej predajni žalovanej v Stropkove a žalovaná ani nepreukázala odovzdanie týchto dokumentov novému obchodnému zástupcovi. Písomné materiály s osobnými údajmi žalobkyne boli uložené v originálnej archívnej krabici a v tejto krabici umiestnené do neuzamknutého skladu na papierový odpad, čo len zvýrazňuje stupeň nedbanlivosti priameho pôvodcu zásahu. Súd prvej inštancie v rámci voľnej úvahy prihliadol na vzájomné vzťahy jednotlivých argumentov, aj na význam chráneného záujmu a špecifiká hromadného zásahu do práv veľkého množstva dotknutých osôb a v snahe spravodlivo vyvážiť satisfakčnú aj preventívno-sankčnú funkciu relutárnej náhrady, určil sumu 2.500,- eur ako sumu primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol. Zohľadnil z dôvodov primeranosti pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov v rozhodnom období, kedy došlo k zásahu do práv žalobkyne. Išlo by pritom o sumu 4.350,- eur a aj z tohto pohľadu priznaná suma bola podľa jeho názoru primeraná. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a plne úspešnej žalobkyni priznal proti žalovanej náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku okrem výroku II. podala včas odvolanie žalovaná, ktorá navrhla rozsudok vo výrokoch I. a III. zrušiť a v rozsahu zrušenia vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaná uvádza, že ochrana osobnosti a s ňou spojené práva a nároky fyzickej osoby, vrátane nárokov v prípade neoprávneného zásahu do týchto jej osobnostných práv, nemajú svoj právny základ a súvislosť v akomkoľvek záväzkovom vzťahu, vrátane spotrebiteľského. Tieto práva totiž existujú samostatne, neboli založené záväzkovým vzťahom, v danom prípade tvrdenom spotrebiteľskou zmluvou a neodvíjajú svoje existenciu od záväzkového vzťahu ani s ním nesúvisia. Ide o práva všeobecné, ktoré patria každej fyzickej osobe, lebo sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom s rovnakým právnym postavením. V prípade práva na ochranu osobnosti ide o špecifický nárok, ktorým disponuje každá fyzická osoba zo zákona, existencia tohto práva nevyplýva a nesúvisí so spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou medzi žalovanou a žalobkyňou, skutočnosť, že strany uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu je v tomto prípade podružná, právny základ nároku žalobkyne na náhradu

nemajetkovej ujmy vyplýva z iného právneho vzťahu, resp. má iný právny základ a súvislosť ako spotrebiteľská zmluva, ktorú strany uzatvorili. Spotrebiteľské právo je zásadne právo zmluvné, čo sa o osobnostných právach, ktorých neoprávnený zásah žalobkyňa namieta, konštatovať nedá. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je jednorazové právo a toto nemožno podriadiť pod inštitút záväzkových vzťahov a predstavuje právo na osobitnú formu ochrany osobnosti fyzickej osoby. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorého sa žalobkyňa domáha, je teda samostatné právo, ktoré nemožno podriadiť pod inštitút záväzkových vzťahov a nie je viazané na spotrebiteľskú zmluvu. Súd teda nesprávne právne posúdil vec, konkrétne otázku, či v prípade žaloby žalobkyne na ochranu osobnosti ide o spotrebiteľský alebo nie, a tým je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Žalovaná ďalej zastáva stanovisko, že nie je v tomto konaní pasívne legitimovaná tak, ako to ustálil súd prvej inštancie. Zdôrazňuje, že podľa § 1 písm. a) Zákona o ochrane osobných údajov, tento zákon upravuje ochranu práv fyzických osôb neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracúvaní osobných údajov a zároveň podľa písm. b) tohto zákona upravuje práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb. Poukazuje na § 5 ods. 2 tohto zákona, podľa ktorého môže osobné údaje spracúvať iba prevádzkovateľ a sprostredkovateľ. Podľa § 8 ods. 8 tohto zákona, sprostredkovateľ je povinný dodržiavať povinnosti ustanovené prevádzkovateľovi, potom podľa § 19 zákona sprostredkovateľ vo vzťahu k dotknutým osobám priamo zodpovedá za bezpečnosť spracúvania ich osobných údajov, pričom v tejto súvislosti je povinný sprostredkovateľ chrániť spracúvané osobné údaje dotknutých osôb pred ich poškodením, zničením, stratou, zmenou, neoprávneným prístupom a sprístupnením, poskytnutím alebo zverejnením, ako aj pred akýmikoľvek inými neprípustnými spôsobmi spracúvania. Súd pri určení pasívnej legitimácie žalovanej túto otázku nesprávne právne posúdil. Skutočnosť, že žalovaná nezodpovedá za predmetný bezpečnostný incident, pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov žalobkyne, skonštatoval právoplatne úrad, a to rozhodnutiami z 23.8.2018 a z 18.9.2018. Úrad skonštatoval, že žalovaná v súvislosti so spracovaním osobných údajov dotknutých osôb, v súvislosti s týmto incidentom, vrátane žalobkyne, neporušila svoje povinnosti podľa Zákona o ochrane osobných údajov. V tejto súvislosti poukázala na potrebu aplikácie ust. § 194 ods. 2 CSP. Záver súdu prvej inštancie, že keď žalovaná svoju občianskoprávnu zodpovednosť za bezpečnostný incident vo vzťahu k iným dotknutým osobám nenamietla, je táto daná, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Konštrukcie súdu, ktorý exaktné nevyjadrenie sa žalovanej k otázke jej zodpovednosti považuje za konkludentný súhlas žalovanej s existenciou zodpovednosti, predstavujú nesprávnu právnu interpretáciu tohto právneho úkonu žalovanej - list právneho zástupcu žalovanej dotknutým osobám z 28.2.2018. Súd prvej inštancie pri svojich záveroch o existencii právnej zodpovednosti žalovanej, ktoré sú založené na opodstatnených pochybnostiach súdu, nedostatočne zistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil, ignoroval rozhodnutia úradu, ktorý sa týmito skutočnosťami zaoberal, a tým sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Ďalej uvádza, že žalobkyňa do dnešného dňa ani len nedokázala identifikovať, nie to ešte preukázať údajnú nemajetkovú ujmu, ktorá jej vznikla, v čom táto spočíva, akú má povahu a intenzitu alebo ako sa prejavila, či prípadne stále prejavuje v jej nemajetkovej sfére, v čom spočíva jej závažnosť a podobne. Žalobkyňa teda neuniesla ohľadom existencie údajnej jej vzniknutej nemajetkovej ujmy svoje dôkazné bremeno. Základnými predpokladmi pre vznik zodpovednosti za nemajetkovú ujmu sú pritom porušenie právnej povinnosti a existencia nemajetkovej ujmy na strane žalobkyne, ako aj príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a nemajetkovou ujmou vzniknutou žalobkyni. Postup, kedy súd prvej inštancie neskúmal, či žalobkyni nemajetková ujmy vznikla, akú ma povahu, intenzitu, závažnosť, šírku okruhu pôsobenia nepriaznivého následku, či naďalej pretrváva, resp. sa prejavuje, ale uspokojil sa iba so všeobecným konštatovaním, že k vzniku nemajetkovej ujmy, dokonca závažnej, došlo u žalobkyne už iba tým, že nedošlo len k ohrozeniu osobnostných práv žalobkyne, ale priamo k ich porušeniu, má za následok nesprávne zistenie rozhodujúcich skutočností. Žalovaná priznanú peňažnú náhradu vo výške určenej súdom prvej inštancie považuje za neprimeranú, neadekvátnu, neproporcionálnu a ako takú za nespravodlivú. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Poukázala na viaceré rozhodnutia súdov, v ktorých sa priznávali stranám konania, či sťažovateľom nemajetkové ujmy za podstatne iných okolností a v inom rozsahu a aj z toho je podľa jej názoru zrejmé, že priznaná peňažná náhrada nemajetkovej ujmy je celkom zjavne premrštená. Žalovaná nesúhlasí ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie ohľadom výroku o trovách konania. Má za to, že vo veci s ohľadom na charakter sporu bolo opodstatnené postupovať podľa § 257 CSP a naviac, súd prvej inštancie žalobkyni priznal náhradu trov konania v plnej výške aj napriek tomu, že v spore bola len čiastočne úspešný. Na základe všetkých týchto dôvodov navrhla žalovaná podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu potvrdiť ako vecne správny. Podrobne vo svojom vyjadrení (č.l. 179 – 186) poukázala na to, že súd prvej inštancie sa správnym spôsobom vyporiadal s námietkou miestnej príslušnosti súdu, pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v spore, existenciou zásahu do súkromia žalobkyne, namietaným konaním zo strany žalovanej, výškou prisúdenej relutárnej náhrady, ako aj nárokom žalobkyne na plnú výšku trov konania.

5. V písomnom podaní z 25.5.2023 sa žalovaná vyjadrila k stanovisku žalobkyne a zotrvala na podanom odvolaní a dôvodoch tam uvedených.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda vo výrokoch I. a III. v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie je sčasti dôvodné.

7. Pokiaľ sa týka vznesenej námietky miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Bardejov (do 31.5.2023 Okresný súd Svidník), odvolací súd sa nestotožnil s touto námietkou a dospel k záveru, že vo veci konal miestne príslušný súd. V danom prípade sa nepochybne jedná o spor vyvolaný zásahom do práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Zároveň sa žalobkyňa domáha primeraného zadosťučinenia, pričom tento nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepochybne možno subsumovať pod pojem škoda tak, ako to vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora z 24.10.2013 vo veci C-22/2012, kedy obdobne aj v tomto prípade Súdny dvor uviedol, že nemajetková ujma je v zmysle Smernice o zodpovednosti za škodu subsumovaná pod pojem škody. Z uvedeného rozhodnutia nepochybne vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je zložkou nároku na náhradu škody. V súvislosti s týmto konštatovaním možno uviesť, že Okresný súd Bardejov je miestne príslušným súdom podľa § 19 písm. b) CSP, kedy popri všeobecnom súde žalovanej je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

8. Z dokazovania vyplynulo, že udalosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, a teda jej súčasti ako nemajetkovej ujmy, nastala v obvode Okresného súdu Bardejov. Táto skutočnosť ohľadom úniku dokladov s osobnými dátami žalobkyne nebola v konaní sporná, preto odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom ustálenia jeho miestnej príslušnosti za správne. Miestna príslušnosť Okresného súdu Bardejov je daná ako osobitná miestna príslušnosť podľa § 19CSP. Z toho dôvodu nie je relevantné tvrdenie žalovanej o miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie.

9. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver. Uvedené však neplatí vo vzťahu k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy žalobkyne.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods.1 písm. b CSP) odvolací súd uvádza, že táto námietka nebola zo spisu zistená.

12. Právo na spravodlivý proces je veľmi široko koncipovaný pojem, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť práva ako prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na poučenie o procesných právach, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj ďalšie iné. Porušenie akéhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie zo strany súdu. O porušenie práva na spravodlivý proces zo strany súdu však ide len vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne takú intenzitu, ktorá jednoznačne odôvodní záver, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne konanie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd uvádza, že v odvolaní nebolo konkrétne uvedené akým konaním

súdu malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zo spisu odvolacím súdom nebolo zistené všeobecne namietané konanie súdu porušujúce práva odvolateľa na spravodlivý proces.

13. Pre zistenie skutkového stavu vzhľadom na rozsah osobných údajov, ktoré vo vzťahu k žalobkyni boli predmetom potencionálneho zneužitia, nie je potom relevantné to, ako žalobkyňa subjektívne vnímala túto hrozbu pre určenie rozsahu primeraného finančného odškodnenia (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo 81/2011). V danom prípade sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti postačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením v § 11 Občianskeho zákonníka. Nevyžaduje sa vyvolanie následkov (Z III. str. 176 ods. 6).

14. Pokiaľ sa týka otázky pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v konaní, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie v bode 92. – 99. odôvodnenia svojho rozhodnutia, pričom v celom rozsahu na toto odôvodnenie poukazuje. Je nepochybné, že žalobkyňa vstupovala do právneho vzťahu so žalovanou, pričom táto konala prostredníctvom splnomocnenej osoby a žalovaná, aj keď konajúca prostredníctvom splnomocneného zástupcu, zasiahla do osobnostných práv žalobkyne tým, že nezabezpečila jeho osobné údaje pred prípadným zneužitím, pričom práve na tento prípad sa vzťahuje citovaný rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2712/2005, nakoľko sa jedná o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne, ktorý bol spôsobený sprostredkovateľom, teda inou právnickou osobou pri realizácií činností žalovanej a vtedy sa tento neoprávnený zásah pričíta tejto právnickej osobe, teda žalovanej. V tejto súvislosti, pokiaľ tu je jednoznačne preukázané, ako to bolo v tomto prípade, že došlo k vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy konaním žalovanej, nie je relevantné použitie ustanovení Zákona o ochrane osobných údajov, nakoľko priamo z uvedeného zákona vyplýva záver, že týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti tak, ako to využila žalobkyňa v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu preto nemôže byť rozhodujúce ani rozhodnutie Úradu na ochranu osobných údajov, na ktoré sa odvoláva žalovaná, ktoré v súvislosti s jej zodpovednosťou neskončilo vydaním rozhodnutia o porušení ustanovení Zákona o ochrane osobných údajov. Z tohto dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že odvolacia námietka žalovanej o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie je nedôvodná.

15. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

16. K námietke o nesprávnom právnom posúdení (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Táto odvolacia námietka bola naplnená čiastočne, a to vo vzťah k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy.

17. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade tu existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobkyne nepovolaným osobám, je tak závažným zásahom do ich práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 a vzhľadom na závažnosť okolnosti a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobkyni priznané aj právo na nemajetkovú ujmu. V dnešnej dobe je téma súkromia jednoznačne témou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovoprávnych vzťahov do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobkyne bez náležitého dohľadu zo strany žalovanej značným spôsobom poskytlo podmienky pre zneužitie týchto údajov. Právo na ochranu osobných údajov možno dnes nepochybne považovať za sub-kategóriu práva na súkromie, a to vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva s poukazom na Článok 8 Dohovoru, ako aj na ostatné právne predpisy, ktoré citoval súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu, a preto je nutné tento derivát, ktorý už nie je len v dispozičnom práve

pôvodného držiteľa, teda dotknutej osoby, ale aj osoby, ktorej pôvodný držiteľ tieto zveril, dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverené nevystavoval bezpečnostného riziku tieto osobné údaje a v prípade, že k tomu tak dôjde, je nepochybne dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná a proporcionálna. Primerané zadosťučinenie možno chápať ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, pričom podobne ako pri majetkovej ujme aj pri ujme nemajetkovej sa vyžaduje dôkaz existencie kauzálneho nexu viažuceho sa na protiprávne konanie rušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť rušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu, teda zavinenie sa neskúma a ani nepredpokladá, a na vznik zodpovednosti stačí už ohrozenie príslušných chránených práv, nakoľko ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy. Objektívna zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie práv je systémovo príznačná práve pre oblasť ochrany osobnosti. V danom prípade sa morálna satisfakcia javí ako nepostačujúca a aj keď nemožno exaktne ohodnotiť závadové konanie, z judikatúry súdov vyplýva, že okolnosti, ktoré je nutné brať do úvahy pri priznaní nemajetkovej ujmy sú tieto:

- dĺžka protiprávneho konania,
- reakcia na upozornenia a požiadavky dotknutej osoby,
- dobrovoľné upustenie od konania a snaha o nápravu,
- škandalizácia osoby,
- opakovanie a zvyšovanie intenzity protiprávneho konania,
- úmysel motivovaný snahou o dosiahnutie zisku alebo zámernej diskreditácie osoby.

18. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci, pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie je neprimeraná vzhľadom k tomu, že dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017, nebola ustálená jednoznačne, kedy boli predmetné písomnosti ponechané v príručnom sklade. Zároveň je nutné brať do úvahy aj skutočnosť, že v danom prípade ide len o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov, no nebolo v konaní preukázané, že by došlo k takémuto zásahu. Táto skutočnosť je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie výšky primeranej finančnej náhrady. Vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu ako aj vzhľadom na funkciu prevenčno-sankčnú, je primerané priznať žalobkyni nárok na finančnú náhradu.

19. Pokiaľ sa týka stanovenia primeranej výšky finančnej náhrady, je nutné vychádzať z judikatúry súdov Slovenskej republiky vo vzťahu k priznaným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré sa zvyčajne priznávajú pozostalým po osobách, ktoré boli usmrtené pri dopravných nehodách, či zo zákonnej právnej úpravy, ktorá upravuje nároky poškodených z trestných činov. Vo vzťahu k takto stanovenej výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa javí odvolaciemu súdu byť priznaná náhrada zo strany súdu prvej inštancie za neprimerane vysokú. Aj odvolací súd poukazuje na to, že pri náhradách nemajetkovej ujmy pri pozostalých z dopravných nehôd sa tieto sumy pohybujú cca 15.000,- až 20.000,- eur pri príbuzných v priamom rade, čo však samozrejme závisí od individuálnych okolností prípadu, no berúc do úvahy takto priznané sumy, ako aj berúc do úvahy nároky, ktoré sú priznávané osobám ako obetiam trestných činov, je nepochybné, že miera zásahu do osobnostných práv v tomto prípade je nepomerne nižšia. Podľa názoru odvolacieho súdu možno hovoriť o rozsahu cca 10 % zo základu priznaného pre obete násilných trestných činov (4.350,- eur) (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z.). Zároveň je nutné brať do úvahy to, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne, došlo len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, čo nepochybne odôvodňuje ďalšie zníženie minimálne na hodnotu 50 % z vyššie uvedenej úvahy, t.j. 435/2, t.j. cca 220,- eur. Zároveň neboli zistené ani ďalšie dôvody (škandalizácia žalobkyne, opakovanie, či zvyšovanie intenzity konania, úmyselné konanie žalovanej...), čím je dôvodné túto sumu ponížiť o 50 %, t.j. na 110,- eur. Ani odvolaciemu súdu (rovnako ako žalovanej) sa nepodarilo nájsť obdobný prípad, ktorý by bol riešený súdmi Slovenskej republiky, a to ani na nižších stupňoch, preto je možné brať do úvahy aj rozhodnutie Mestského súdu v Prahe z 29.8.2019 sp. zn. 22Co/147/2019, ktorý potvrdil ako primerané zadosťučinenie vo výške 10.000,- Kč pri porovnateľnom skutkovom stave, kedy však došlo k úniku údajov, aj keď rozsahovo menšom objeme na jedného klienta, no tieto boli uniknuté do digitálneho prostredia, teda boli nepochybne všeobecne prístupnejšie, než to bolo v prípade žalobkyne. Pokiaľ v danej veci došlo k priznaniu primeranej nemajetkovej ujmy v sume cca 370,- eur, odvolací súd vzhľadom na tieto okolnosti dospel k záveru, že priznaná suma 110,- eur je vzhľadom na charakter veci primeranou nemajetkovou ujmou. Je neporovnateľná prístupnosť údajov v digitálnom prostredí s listinami založenými v príručnom sklade nebytových priestorov. Tento rozdiel musí byť zohľadnený pri výške náhrady. Preto v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Predmetné

rozhodnutie prešlo aj kontrolou ústavnosti zo strany Ústavného súdu Českej republiky, ako to vyplýva z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky II.ÚS/4015/19 zo dňa 9.1.2020.

20. Pokiaľ sa týka otázky premlčania žalobkyňou uplatneného nároku v konaní, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie uvedeným v bode 105. – 109. odôvodnenia svojho rozhodnutia, pričom v celom rozsahu na toto odôvodnenie poukazuje. Začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to je deň 9.2.2017, kedy dokumenty s osobnými údajmi boli nájdené nálezcom. Túto skutkovú okolnosť je potrebné považovať za moment vzniku bezpečnostného incidentu. Nasledujúcim dňom 10.2.2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula 10.2.2020. Žaloba bola súdu prvej inštancie doručená dňa 5.2.2020, teda pred uplynutím premlčacej doby. Začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka nemohol plynúť odo dňa, kedy si tlačivá v sklade tzv. všimol vedúci predajne Orange v Stropkove. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nemohlo nastať procesom všimnutia si tlačív uložených na podlahe skladu.

21. So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni 110,- eur potvrdil ako vecne správny podľa § 387 CSP a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok vo výroku I. zmenil (§ 388 CSP) tak, že v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

22. O trovách celého konania (pred súdom prvej inštancie a súdom odvolacím) bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobkyni v celom rozsahu proti žalovanej s poukazom na jej úspech v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu.

23. Je potrebné zdôrazniť, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie podobné ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré sa uplatňovalo vo vzťahu k § 142 ods. 2 O.s.p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 O.s.p.), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce (do pozornosti ÚS ČR III.ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Prisúdenie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

24. Do pozornosti odvolací súd dáva aj to, že Ústavný súd SR v náleze č. II.ÚS 255/2020 z 27.8.2020 konštatoval: „V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a zaťažiť ho procesnou zodpovednosťou za predvídanie presného výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.“

25. Odvolací súd v súvislosti s prípadnou aplikáciou dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktorej sa dožaduje žalovaná, pripomína, že všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR) plným názvom Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje Smernica 95/46/ES, je nariadenie Európskej únie, ktorého cieľom je výrazné zvýšenie ochrany osobných údajov občanov. Nariadenie chráni základné práva fyzických osôb so zameraním na právo ochrany osobných údajov. Stanovuje pravidlá ochrany fyzických osôb a pravidlá pre voľný pohyb (ktorý sa nesmie obmedziť ani zakázať) osobných údajov v Európskej únii (Čl. 1, ods. 1 – 3). Táto konzistentná úroveň ochrany fyzických osôb v celej únii má zabrániť rozdielom,

ktoré sú prekážkou voľného pohybu osobných údajov v rámci vnútorného trhu. Uprednostniť preto osobu zodpovednú za porušenie práva pred obeťou porušenia osobných údajov podľa presvedčenia odvolacieho súdu je neakceptovateľné. Nemožno súhlasiť s tým, aby osoba zodpovedná za čin rozsiahlejšieho porušenia práva na ochranu osobných údajov spotrebiteľov očakávala zvýhodnenie svojho postavenia prostredníctvom rozhodovania o náhrade trov konania. Aj preto je ustanovenie § 257 CSP v danej veci v prospech žalovanej neaplikovateľné. Nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa namietané opakovanie veľkého počtu obsahovo a formálne podobných úkonov, pretože rovnaká skutočnosť svedčí aj žalovanej strane, ktorá je teda stranou vo viacerých súdnych konaniach s identickým skutkovým aj právnym základom. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením žalovanej o existencii dôvodu hodného osobitného zreteľa spočívajúcom v tom, že žalovaná bola do súdneho konania donútená v dôsledku uplatnenia neprimeranej sumy vo výške 5.000,- eur. Z rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu je v tejto súvislosti zrejmé, že v tejto skupine prípadov s rovnakým skutkovým a právnym základom, ani po opakovanom právoplatnom judikovaní právneho základu nároku iných dotknutých osôb tým istým bezpečnostným incidentom, žalovaná stále namietala nielen neprimeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ale najmä popierala samotný právny základ nároku dotknutých osôb. Pre takýto prípad si žalovaná musí byť vedomá všetkých dôsledkov, ktoré sú s neúspešným sporom spojené, vrátane povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strany. Zásada úspechu vo veci je charakteristická pre sporové konania a jej obsahom je stále povinnosť nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania. Na základe uvedeného odvolací súd nezistil akceptovateľný dôvod na použitie zmierňujúceho ustanovenia § 257 CSP, a to ani čiastočne v prospech osoby zodpovednej za masívne porušenie osobných údajov podliehajúcej ochrane únijnému právu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).
Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).